

5.2.2024

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

neuvoston ja komission julkilausumien johdosta

työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan mukaisesti

Venäjägatesta: väitteet Venäjän sekaantumisesta Euroopan unionin demokraattisiin prosesseihin
(2024/2548(RSP))

Beata Szydło, Ryszard Czarnecki, Anna Fotyga, Angel Dzhambazki, Jacek Saryusz-Wolski, Jadwiga Wiśniewska, Bogdan Rzońca, Beata Mazurek, Dominik Tarczyński, Adam Bielan, Witold Jan Waszczykowski, Joachim Stanisław Brudziński, Roberts Zile, Elżbieta Rafalska, Charlie Weimers, Waldemar Tomaszewski, Hermann Tertsch, Andżelika Anna Moźdzanowska
ECR-ryhmän puolesta

Euroopan parlamentin päätöslauselma Venäjagatesta: väitteet Venäjän sekaantumisesta Euroopan unionin demokraattisiin prosesseihin (2024/2548(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 1. kesäkuuta 2023 antamansa päätöslauselman ulkomaisesta sekaantumisesta kaikkiin Euroopan unionin demokraattisiin prosesseihin ja siihen sisältyvästä disinformaatiosta¹,
- ottaa huomioon 9. maaliskuuta 2022 antamansa päätöslauselman ulkomaisesta sekaantumisesta kaikkiin Euroopan unionin demokraattisiin prosesseihin ja siihen sisältyvästä disinformaatiosta²,
- ottaa huomioon 23. marraskuuta 2016 antamansa päätöslauselman EU:n strategisesta viestinnästä kolmansien osapuolten levittämän EU:n vastaisen propagandan torjumiseksi³ ja 13. maaliskuuta 2019 antamansa suosituksen neuvostolle sekä komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle Euroopan ulkosuhdehallinnon toteuttaman seurannan tarkastelusta kahden vuoden kuluttua Euroopan parlamentin mietinnöstä, joka laadittiin EU:n strategisesta viestinnästä kolmansien osapuolten levittämän EU:n vastaisen propagandan torjumiseksi⁴,
- ottaa huomioon neuvoston 21. maaliskuuta 2022 hyväksymän ja Eurooppa-neuvoston 24. maaliskuuta 2022 vahvistaman turvallisuus- ja puolustusalan strategisen kompassin – Euroopan unioni, joka suojaa kansalaisiaan, arvojaan ja etujaan sekä edistää kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että tutkivien journalistien kansainvälinen ryhmä paljasti *The Insider*-julkaisun artikkelissa, että pitkäaikainen Euroopan parlamentin latvialaisjäsen Tatjana Ždanoka on yli kymmenen vuoden ajan toiminut Venäjän tiedustelupalvelun agenttina; ottaa huomioon, että jo vuonna 2014 Latvian turvallisuusviranomaiset asettivat Ždanokan tutkintaan syytettynä toimimisesta Venäjän vaikuttaja-agenttina;
- B. ottaa huomioon, että tämä ei ole ensimmäinen kerta kun Euroopan parlamentin jäsen vakoilee Venäjän hyväksi, sillä Unkarin viranomaiset tuomitsivat äärioikeistolaisen Jobbik-puolueen jäsenen Béla Kovácsin samankaltaisilla perusteilla;
- C. ottaa huomioon, että Euroopan parlamentin jäsenten julkisten puheiden, äänestyst historian, lainsäädäntöaloitteiden ja sponsoroitujen tapahtumien analyysi viittaa siihen, että Tatjana Ždanokan tapaus ei ehkä ole yksittäinen ja että useammilla

¹ OJ C, C/2023/1226, 21.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1226/oj>.

² EUVL L 347, 20.11.2010, s. 61.

³ EUVL L 224, 20.11.2010, s. 58.

⁴ EUVL L 23, 20.11.2010, s. 152.

Euroopan parlamentin jäsenillä saattaa olla yhteyksiä Venäjän tiedustelupalveluun huolimatta Venäjän Ukrainaa vastaan käynnistämästä hyökkäyssodasta; ottaa huomioon, että vuodesta 2014 useat Euroopan parlamentin jäsenet ovat vierailleet Ukrainan ja Georgian miehityillä alueilla ja että verinen diktaattori Bashar al-Assad on isännöinyt parlamentin jäseniä Syyriassa, mikä on vastoin EU:n pakotteita ja kansallisia lakeja, ja että kyseisiä vierailuja on käytetty hallintojen propagandan välineinä;

- D. ottaa huomioon, että vuosina 2018 ja 2019 Vladimir Putinin tiedottajan Dmitry Peskovin tytär Elizaveta Peskova työskenteli erään Euroopan parlamentin jäsenen harjoittelijana;
- E. ottaa huomioon, että muut EU:n toimielimet ovat vähemmän avoimia kuin Euroopan parlamentti ja siksi Venäjän vaikuttamista on vieläkin vaikeampaa paljastaa ja vastustaa; ottaa huomioon, että kaikkein selkein esimerkki Venäjän erikoisoperaatioista EU:n sisällä oli Nord Stream -kaasuputkien rakentaminen tiettyjen EU:n virkamiesten hiljaisesti myöntyessä; toteaa, että tätä ei ole koskaan asianmukaisesti tutkittu;
- F. ottaa huomioon, että Venäjä on vaikuttaja-agenttiansa avulla luonut ja levittänyt ennennäkemättömän pahantahtoista ja laajaa disinformaatiota rakentaen yhteyksiä EU:n äärivasemmistolaisiin ja äärioikeistolaisiin poliittisiin puolueisiin ja käyttänyt perinteisiä tiedotusvälineitä ja sosiaalisen median alustoja pettääkseen sekä omia kansalaisiaan että kansainvälistä yhteisöä; ottaa huomioon, että valtavirtaa edustavien poliittisten puolueiden poliitikkojen joukossa on lukuisia ns. Venäjän ymmärtäjiä, erityisesti Saksan, Itävallan ja Ranskan korkean tason johtajia – kuvaavimpana esimerkkinä Gerhard Schröder, jolle Venäjä maksoi avoimesti palkkaa – jotka harjoittavat Venäjälle myönteistä vaikuttamistaan sekä kotimaassaan että unionin politiikassa;
- G. ottaa huomioon, että nämä toimet, jotka ovat osa hybridisodankäynnin strategiaa ja joilla rikotaan kansainvälistä oikeutta, johtavat harhaan ja pettävät kansalaisia ja vaikuttavat heidän äänestyskäyttäytymiseensä, voimistavat eripuraa lietsovia keskusteluja, aiheuttavat jakaantumista ja polarisaatiota ja käyttävät hyväksi yhteiskunnan haavoittuvuuksia, vaikuttavat haitallisesti demokraattisten vaalien ja kansanäänestysten luotettavuuteen, lietsovat epäluottamusta kansallisia hallituksia ja viranomaisia kohtaan sekä pyrkivät horjuttamaan eurooppalaisia demokratioita ja merkitsevät siten vakavaa uhkaa EU:n ja jäsenvaltioiden turvallisuudelle ja itsemääräämisoikeudelle;
- H. ottaa huomioon, että Venäjän disinformaatio- ja propagandakampanjat vaikuttavat myös epäsuorasti mielipiteenmuodostukseen Euroopassa keskittyen venäjänkielisiin maahanmuuttajayhteisöihin erityisesti maissa, joissa asuu paljon venäjänkielisiä, kuten Saksassa (yli kolme miljoonaa), Latviassa ja Virossa;
- I. ottaa huomioon, että Venäjä on perinteisesti soveltanut ikivanhoja hajota ja hallitse -taktiikoita sekaantumalla EU:n jäsenvaltioiden sisäisiin asioihin ja lietsomalla erimielisyyttä yhteiskuntien sisällä ja kansakuntien välillä, käyttäen sekä taloudellista vaikutusvaltaa, kuten lopetettua Nord Stream -hanketta, ja vihamielistä propagandaa;

- J. ottaa huomioon, että EU:n energiariippuvuus Venäjältä on luonut valtavia ongelmia sen energiavarmuudelle siitä lähtien, kun Venäjä aloitti hyökkäyssotansa Ukrainaa vastaan, ja se on tuonut selvästi esiin eräiden jäsenvaltioiden lyhytnäköisyyden, vaikka suhteiden vahvistamisesta Venäjän kanssa varoitettiin useita kertoja erityisesti Keski- ja Itä-Euroopan maiden taholta;
- K. ottaa huomioon, että vuoden 2024 EU-vaalien alla on odotettavissa, että Venäjä lisää häirintää ja tiedon manipulointia;
- L. ottaa huomioon, että Venäjä on kuljettanut muuttajia EU:n ulkorajalle osana ulkomaista hybridihäirintästrategiaa provosoidakseen EU:ta ja sen jäsenvaltioita; toteaa, että tällaisia tapauksia oli muun muassa lokakuussa 2021 Venäjän Puolan, Liettuan ja Latvian vastaisella rajalla ja vuonna 2023 Venäjän Suomen vastaisella rajalla; ottaa huomioon, että nämä hybridihäirintäyritykset saavat myös disinformaation levittämisen muodon, jolla polarisoidaan EU:n yhteiskuntia;
- M. ottaa huomioon, että toimittajat ja asiantuntijat paljastavat edelleen Venäjän rahoitusta poliittiselle toiminnalle ja poliitikoille Euroopan unionin sisällä ennen helmikuun 24 päivää 2022 ja sen jälkeen, mikä edellyttää perusteellista tutkintaa, jotta osalliset saadaan vastuuseen;
- N. ottaa huomioon, että Venäjä pyrkii saamaan yhteyden äärivasemmistolaisiin ja äärioikeistolaisiin puolueisiin, poliitikkoihin ja poliittisiin liikkeisiin, jotta se voisi käyttää EU:n toimielinten sisäisiä toimijoita legitimoimaan Venäjän kantoja ja välikätenä toimivia hallituksia edistämään pakotteiden helpottamista ja lieventämään kansainvälisen eristämisen seurauksia;
- O. ottaa huomioon, että useilla EU:n jäsenvaltioiden poliitikoilla, mukaan luettuina entiset hallitusten päämiehet ja ministerit, kuten Gerhard Schröder, Wolfgang Schäuble, François Fillon, Karin Kneissl ja Paavo Lipponen, on hyväpalkkaisia tehtäviä Venäjän valvomissa energiayhtiöissä; ottaa huomioon, että vielä Venäjän täysimittaisen Ukrainaan hyökkäämisen jälkeenkin eräät heistä päättivät olla eroamatta ja jatkaa rahallisen tuen saamista Kremlin verirahoista samalla kun heidän poliittiset puolueensa osallistuivat vaikenemalla;
- P. ottaa huomioon, että Venäjä tuki aktiivisesti Katalonian separatistien kampanjaa muun muassa levittämällä disinformaatiota, perustamalla trolli- ja bottitehtaita ja tarjosi jopa 10 000 sotilaan lähettämistä ja rahaa Katalonian velanmaksuun, jos se julistautuu itsenäiseksi;
1. odottaa, että Latvian viranomaiset käynnistävät rikosoikeudellisen vastatiedustelututkimuksen Tatjana Ždanokan toimista *The Insider* -artikkelissa julkaistun todistusaineiston perusteella;
 2. panee tyytyväisenä merkille puhemies Metsolan päätöksen tutkinnan käynnistämisestä Ždanokan tapauksesta parlamentin sisällä ja asian antamisesta jäsenten toimintaa käsittelevän neuvoa-antavan komitean käsiteltäväksi; katsoo, että Ždanokan toiminta rikkoo selvästi käytännesääntöjä, erityisesti niiden 1 artiklan a ja b kohtaa, 2 artiklan a kohtaa ja 3 artiklaa, ja kehottaa puhemiestä käyttämään toimivaltaansa perustellun

päätöksen antamiseksi Ždanokan sulkemisesta parlamentin kaiken toiminnan ulkopuolelle;

3. kehottaa toteuttamaan Euroopan parlamentissa nopeita toimia ja tehokkaampia toimenpiteitä, jotka kohdistuvat Venäjän ja muiden vihamielisten tiedustelupalvelujen mahdolliseen soluttautumiseen;
4. kehottaa komissiota käynnistämään sisäisen tutkinnan Nord Stream -tapauksen käsittelemisestä ja Venäjän vaikuttamisesta kaasuputkien suunnittelu- ja rakentamisprosessin aikana;
5. toistaa huolestumisensa paljastuksista, joiden mukaan Venäjä on tukenut separatistisia liikkeitä EU:ssa osana pyrkimyksiään horjuttaa lännen tasapainoa; pitää tässä yhteydessä valitettavana tapausta, jossa Espanjan separatistiset liikkeet yrittivät vuonna 2017 vallankaappausta, joka keskeytti julkisten instituutioiden toiminnan ja johti pitkään epävakauden kauteen, joka ulottuu näihin päiviin asti;
6. panee huolestuneena merkille, että Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskuksen ja komission julkaiseman raportin mukaan Venäjän toimet Espanjan vakauden horjuttamiseksi ulottuivat separatistiliikkeiden tukemisesta kyberoperaatioihin ja suoriin investointeihin, joilla Venäjä pyrki heikentämään ja vahingoittamaan Espanjan demokratian lahjomattomuutta ja toimintakykyä; panee lisäksi merkille, että eräät näistä operaatioista sisälsivät mellakoiden järjestämistä, mikä johti satojen lainvalvontaviranomaisten loukkaantumiseen ja yhden Ranskan kansalaisen kuolemaan El Pratin lentoasemalla;
7. panee merille Espanjassa meneillään olevat rikosoikeudelliset menettelyt, joissa tutkintatuomioistuin väittää omaavansa riittävää näyttöä siitä, että Venäjä tarjosi sekä taloudellista että sotilaallista tukea Katalonian itsehallintoalueen hallituksen silloisen puheenjohtajan Carles Puigdemontin kumppaneille; panee lisäksi merkille, että Espanjan korkein oikeus on virallisesti pyytänyt tutkimaan Carles Puigdemontia ja muita separatististen puolueiden jäseniä terrorismisyytteistä vuoden 2017 vallankaappauksen yhteydessä, sillä tuomarit katsovat, että on riittävä näyttöä heidän osallistumisestaan mellakoiden ja terroritekojen järjestämiseen;
8. tuomitsee sen seikan, että Carles Puigdemontin puolueen entisen jäsenen, joka vastasi kansainvälisistä suhteista, mukaan Venäjä tarjosi 10 000 sotilaan lähettämistä sekä Katalonian alueen velan maksamista, jos Katalonia tunnustaa Ukrainalle kuuluvan Krimin alueen Venäjän federaatioon kuuluvaksi alueeksi;
9. painottaa, että vakoilusyytteiden rikosoikeudellinen tutkinta kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan; panee tyytyväisenä merkille, että useat EU:n jäsenvaltiot ovat perustaneet erityisiä tutkintavaliokuntia, joiden tehtävänä on toimia Venäjän vaikuttamista vastaan, vaikka toiset jäsenvaltiot ovat äskettäin lakkauttaneet omansa; pitää valitettavana, että eräissä tapauksissa niitä, joita pitäisi palkita Venäjän ja Valko-Venäjän vakoilijaverkostojen hajottamisesta ja niiden hybridisodankäynnin tehokkaasta vastustamisesta, vainotaan poliittisista syistä sen sijaan, että kansalliset viranomaiset antaisivat heille erityistä suojaa;

10. tuomitsee jyrkästi entisten korkean tason politiikkojen liittymisen Venäjän palkkalistalle kohta lopetettuaan poliittisen uransa omassa maassaan; pitää tätä selvänä eturistiriitana ja vaatii, että jäsenvaltiot antavat säännöksiä, joilla kiellettäisiin entisiä pääministereitä ja muita ministereitä hyväksymästä tehtäviä Venäjän, Kiinan, Iranin ja muiden autoritaaristen valtioiden valtionyrytyksissä;
11. on huolissaan Venäjän toimintapolitiikasta, jolla kulttuuria käytetään aseena Venäjän tavoitteiden saavuttamisessa ja käytetään Venäjän kansalaisia tällä alalla vaikuttaja-agentteina ja vakoojina;
12. varoittaa avaamasta EU:n rajoja venäläisille, jotka yrittävät poistua maasta välttääkseen värväämistä armeijaan tai jotka yrittävät paeta pakotteisiin liittyviä taloudellisia vaikeuksia; korostaa, että EU:n jäsenvaltioiden alueelle asetuttuaan jotkut heistä voisivat ryhtyä aktiivisesti edistämään tai tukemaan Venäjän narratiivin ja propagandan levittämistä, kuten on jo tapahtunut Georgiassa ja Serbiassa;
13. tuomitsee jyrkästi Venäjän käytännön laittomien muuttajien käyttämisestä aseena ja heidän työntämisenä pakolla EU:n alueelle erimielisyyden, hajaannuksen ja epäluottamuksen kylvämiseksi;
14. varoittaa, että Venäjän vakoilutoimet Euroopassa ovat lisääntymässä, mistä ovat osoituksena jäsenvaltioiden tiedustelupalvelujen paljastamien verkostojen suuri lukumäärä;
15. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioille, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, Euroopan ulkosuhdehallinnolle, Natolle ja Venäjän viranomaisille.